

Sygn. akt IV U 2114/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Czernecka-Kozak

Protokolant: Małgorzata Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania Z. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 9 października 2014 roku znak: (...)

w sprawie Z. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o świadczenie przedemerytalne

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się Z. N. świadczenie przedemerytalne od dnia 17 lipca 2013 roku.

Sygn. akt IV U 2114/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 października 2014 roku

Decyzją z 9 października 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 170) odmówił Z. N. przyznania świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że Z. N. nie spełniła przesłanek do przyznania świadczenia, ponieważ do dnia rozwiązania stosunku pracy nie udowodniła wymaganego okresu uprawniającego do emerytury wynoszącego 35 lat. Uznane przez organ rentowy okresy składkowe, nieskładkowe wyniosły 34 lata, 9 miesięcy, 17 dni. Organ rentowy nie uwzględnił Z. N. do stażu ubezpieczenia okresu od czerwca 1975 roku do września 1975 roku, albowiem w ocenie ZUS nie został on wystarczająco udowodniony, gdyż nie ma informacji o wymiarze czasu pracy.

Od powyższej decyzji odwołała się Z. N. wnosząc o jej zmianę i przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Odwołująca zarzuciła, że organ rentowy bezzasadnie nie uwzględnił jej do stażu ubezpieczeniowego pracy w Zakładzie (...) w J. w okresie od czerwca 1975 roku do września 1975 roku. Odwołująca się podniosła, że przedłożyła do ZUS zaświadczenie dotyczące jej wynagrodzenia otrzymywanego w w/w okresie. Podała, że pracowała po 8 godzin dziennie, wykonując różne zlecone jej prace rolne. W ocenie odwołującej - biorąc pod uwagę wskazane na karcie wynagrodzeń zarobki oraz określone w Monitorze Polskim nr 21 z 1990 roku poz. 171 w 1971 przeciętne wynagrodzenie w kwocie

3.913,00 zł można ustalić czas jej pracy. Z. N. wniosła o przesłuchanie świadków na okoliczność wymiaru czasu pracy w w/w zakładzie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, że w czasie pracy w Zakładzie (...) J. odwołująca się była pracownikiem dochodzącym, zatrudnionym w okresach natężonej pracy, a dla takich pracowników nie zakładano teczek osobowych. Jedynym zachowanym dokumentem jest lista płac. ZUS wskazał, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz.U., Nr 237, poz. 1412) przy uwzględnieniu do stażu okresu dorywczego zatrudnienia, przypadającego przed datą 1 stycznia 1981 roku uwzględnia się te miesiące, w których praca wykonywana była najmniej 4 godziny dziennie. Brak zaświadczenia zakładu pracy dotyczącego liczby przepracowanych godzin lub dni stanowi – w ocenie organu rentowego – podstawę do odmowy uznania wnioskowanego okresu zatrudnienia.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołująca się Z. N., ur. (...), w okresie od 1 stycznia 2001 roku do 31 marca 2012 roku była zatrudniona w Hotelu (...) w Z.. Stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Od 1 czerwca 2012 roku odwołująca się jest zarejestrowana jako bezrobotna w (...) Urzędzie Pracy w Z., a od 9 czerwca 2012 roku była uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych. Dnia 8 grudnia 2012 roku upłynął 6 - miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W okresie pobierania zasiłku odwołująca nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia. Zaświadczenie stwierdzające wskazane okoliczności zostało wystawione 17 czerwca 2013 roku. Dnia 16 lipca 2013 roku Z. N. złożyła wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego, przedkładając w/w zaświadczenie (...) Urzędu Pracy w Z..

Do dnia rozwiązania stosunku pracy organ rentowy uwzględnił odwołującej się 34 lata, 9 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych: od 25 sierpnia 1976 roku do 24 sierpnia 1979 roku, od 18 czerwca 1980 roku do 20 kwietnia 1983 roku, od 21 kwietnia 1983 roku do 31 grudnia 2000 roku, od 1 stycznia 2001 roku do 31 marca 2012 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od czerwca 1975 roku do września 1975 roku Z. N. pracowała w Zakładzie (...) w J. jako pracownik stały, dochodzący. Przychodziła do pracy codziennie od poniedziałku do soboty. Pracowała od godziny 7.00 co najmniej po 8 godzin dziennie. Była pracownikiem fizycznym niewykwalifikowanym. Wykonywała głównie prace polowe - przy uprawie zboża, buraków, marchwi, ziemniaków. Pracowała też w magazynie np. przy ważeniu i workowaniu zboża lub ziemniaków. W okresie pracy odwołującej się w w/w zakładzie przypadało duże natężenie prac polowych (sianokosy, żniwa, wykopki, zbiór warzyw). Z. N. była zatrudniona przy wszystkich w/w pracach. Czasami pracowała przy zwierzętach hodowlanych np. przy wynoszeniu obornika. Wynagrodzenie odwołującej się było ustalane od efektów jej pracy, tj. np. od ilości zebranych produktów albo powierzchni gruntu, na którym wykonała pracę w danym dniu. Ilość wykonanej pracy sprawdzał brygadzysta. W dniach, w których nie było możliwości ustalenia wynagrodzenia akordowego - wynagrodzenie wypłacane było w wysokości 40 zł za dniówkę roboczą. W czerwcu 1975 roku wynagrodzenie odwołującej się wyniosło 1528 zł, w lipcu 906 zł, w sierpniu 1026 zł, we wrześniu 728 zł .

Razem z odwołującą się pracował G. Ś., który był zatrudniony w tym zakładzie od 1958 roku jako traktorzysta na podstawie umowy o pracę. Otrzymywał on 7 zł za godzinę pracy. Z odwołującą się pracowała też S. M., która była zatrudniona na podstawie umowy o pracę jako dojarka. Jej stawka godzinowa wynosiła 4,60 zł.

dowód: kserokopia list płac k. 22, zeznania świadka G. Ś. k.61, świadectwo pracy G. Ś. k.79 akt organu rentowego, zeznania świadka S. M. k.61, zeznania odwołującej się, płyta z nagraniem przesłuchania min. od 04:51, k. 68.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których autentyczności i mocy dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. W swoich ustaleniach Sąd oparł się również na zeznaniach świadków G. Ś. i S. M. oraz odwołującej się, uznając je za wiarygodne w całości. Powyższe zeznania były zgodne z dokumentacją zgromadzoną w sprawie, w szczególności z listami płac z Zakładu (...) w J., potwierdzającymi wynagrodzenie odwołującej się za okres od czerwca do września 1975 roku. Za w pełni wiarygodne uznał

Sąd zeznania odwołującej się, iż w spornym okresie pracowała codziennie (od poniedziałku do soboty) co najmniej po 8 godzin. Powyższe potwierdza również wysokość wynagrodzenia osiąganego przez Z. N. w poszczególnych miesiącach – w czerwcu 1975 roku było ono wyższe od obowiązującego wówczas minimalnego wynagrodzenia wynoszącego 1200 zł, a w pozostałych miesiącach stanowiło znaczny procent tego wynagrodzenia (906 zł, 1026 zł, 728zł). Dodatkowo przy przyjęciu za zeznaniami świadka G. Ś., że miał on jako traktorzysta stawkę godzinową 7 zł, to przy założeniu, że jego etat wynosił 8 godzin dziennie - przy 6 dniowym tygodniu pracy jego miesięczne wynagrodzenie stanowiło 1344 zł. Odwołująca w każdym miesiącu otrzymywała ponad połowę tego wynagrodzenia, a należy mieć na uwadze, że jako bardzo młody pracownik niewykwalifikowany nie miała aż tak wysokiej stawki jak traktorzysta. Należy również uwzględnić fakt, że zatrudnienie Z. N. w Zakładzie (...) w J. przypadało w miesiącach czerwiec – wrzesień, a więc w czasie największego natężenia prac polowych. W takim okresie prace w gospodarstwie rolnym odbywają się codziennie i trwają od rana do wieczora. Nie wydaje się możliwe ani racjonalne, aby w takim czasie zatrudniano pracownika dochodzącego wykonującego prace polowe na krócej niż 4 godziny dziennie.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy Z. N. spełnia przesłanki do przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Na wstępie należy wskazać, że świadczenia przedemerytalne przysługują osobom o długim stażu pracy, które nie z własnej winy straciły pracę i z racji swojego wieku nie mają możliwości znalezienia nowego zatrudnienia, a nie spełniają jeszcze warunków do przejścia na emeryturę. Warunki przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego reguluje ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 170). Stosownie do art. 2 ust 1 ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

- 1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta oraz 61 lat – mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub
- 3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”, i za ten okres opłacała składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta i 61 lat – mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo

do renty, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 2 ust. 3 cyt. ustawy w brzemieniu obowiązującym do dnia 26 maja 2014 roku świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych (od 27 maja 2014 roku - 180 dni), o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nie przekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny (od 27 maja 2014 roku 180 - dniowy) okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W niniejszej sprawie Z. N. w dacie rozwiązania stosunku pracy miała 53 lata, umowa o pracę została rozwiązana z przyczyn dotyczących pracownika, nie pobierała wcześniej renty z tytułu niezdolności do pracy, a zatem w świetle powyższego, ewentualną możliwość przyznania jej świadczenia przedemerytalnego należało rozpatrywać w oparciu o art. 2 ust. 1 pkt 5 cytowanej ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Oznacza to, że koniecznym warunkiem przyznania świadczenia w przypadku odwołującej się jest wykazanie do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia okresu uprawniającego do emerytury wynoszącego 35 lat.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że Z. N. złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne w dniu 16 lipca 2013 roku wraz z zaświadczeniem (...) Urzędu Pracy z dnia 17 czerwca 2013 roku, które potwierdzało, iż pobierała zasiłek dla bezrobotnych przez co najmniej 6 miesięcy. Odwołująca się jest nadal zarejestrowana jako bezrobotna, w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w wymaganym terminie, nie przekraczającym 30 dni od dnia wydania przez (...) Urząd Pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Bezspornym było również, że z Z. N. rozwiązano stosunek pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, a w tym zakładzie była zatrudniona przez okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Organ rentowy odmówił odwołującej się przyznania świadczenia przedemerytalnego wskazując, że do dnia rozwiązania umowy o pracę udowodniła 34 lata, 9 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Z. N. wniosła o przyznanie jej świadczenia, podnosząc, że organ rentowy bezpodstawnie nie zaliczył jej do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w Zakładzie (...) w J. od czerwca do września 1975 roku, gdzie - wbrew twierdzeniom organu rentowego - była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy.

W myśl art. 2 ust. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

1)składkowe, o których mowa w art. 6;

2)nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Zgodnie z art. 6 ust 2 pkt 1 a ustawy emerytalnej za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne: zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową.

Przesłanką uznania okresu pracy przed 15 listopada 1991 roku dla osób po ukończeniu 15 roku życia jest praca co najmniej w wymiarze połowy etatu. W niniejszej sprawie organ rentowy nie uwzględnił spornego okresu, albowiem w ocenie ZUS nie został on wystarczająco udowodniony, gdyż nie było informacji o wymiarze czasu pracy odwołującej się. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe dało podstawy do ustalenia, że w okresie od czerwca do września 1975 roku Z. N. pracowała w Zakładzie (...) w J. jako pracownik stały dochodzący, a jej wymiar czasu pracy wynosił co najmniej 8 godzin dziennie. Podkreślenia wymaga, że zarówno art. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, jak i poprzednio obowiązujące przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym, uzależniały nabycie prawa do świadczeń emerytalno-rentowych jedynie od udowodnienia wymaganego okresu zatrudnienia, a także okresów z nim równorzędnych lub zaliczalnych do niego. Do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji, nabycie prawa do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego pracowników nie było więc uzależnione od opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ale tylko od faktycznego wykonywania zatrudnienia co najmniej w połowie obowiązującego czasu pracy. Jeżeli zatem fakt pozostawania w zatrudnieniu został udowodniony, okres tego zatrudnienia jest okresem składkowym nawet w przypadku, gdy pracodawca nie zgłosił pracownika do ubezpieczenia. Z powyższego wynika, że okres od czerwca do września 1975 roku należy doliczyć do stażu ubezpieczeniowego uprawniającego do przyznania świadczenia przedemerytalnego, a tym samym Z. N. spełniła przesłankę posiadania co najmniej 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych do dnia rozwiązania stosunku pracy. Jak już powyżej wskazano – spełnienie przez odwołującą się pozostałych przesłanek do przyznania świadczenia przedemerytalnego nie było sporne.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 3. Do wniosku dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 7 ust. 3 ustawy). W niniejszej sprawie odwołująca się złożyła wniosek o przyznanie świadczenia wraz z wymaganymi dokumentami w dniu 16 lipca 2013 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej się Z. N. świadczenie przedemerytalne od dnia 17 lipca 2013 roku tj. od następnego dnia po złożeniu wniosku.